Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (judecător: Marcel Popescu)
Dosarul nr.2a-1129/23 (nr.2-23056202-03-2a-22122023)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de Contencios administrativ

D E C I Z I E

26 martie 2024 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii Dumitru Corolevschi și Natalia Chircu
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de SA „Cet-Nord”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de SA „Cet Nord” către Arina Spătaru, intervenient accesoriu TV Nord, privind apărarea reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 31 octombrie 2023, -

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

La 14.04.2023 (conform ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic), SA „CET-Nord” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Spătaru Arina, intervenient accesoriu TV Nord, solicitând:

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din transmisiunea live din 20.02.2023, ora 14:06, care a avut loc pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Dacă sunteți unul dintre cei 8175 proprietari ai apartamentelor debranșate de la CET Nord, atunci acest live este pentru dumneavoastră” link: (https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/1003622937278496/?t=911), în care Arina Spătaru, a declarat că: min 0:29-01:08 „Astăzi vom vorbi despre abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat CET-Nord, întreprinderea care este întreținută din contul cetățenilor RM și inclusiv a bălțenilor, întreprinderea care, profitând de metodologia șchioapă și neghioabă a lui Spînu, face abuz și deja din luna februarie a început să împartă cereri în judecată”, min 32:50 - 33:30 „Astăzi CET-Nord bagă mână cu două degete în buzunarul tău și dacă vei tăcea, la anul CET-Nord va băga mâna în buzunarul tău până în cot și pe urmă până la umăr, este evident că această mașinărie pe nume CET-Nord este un monopolist se comportă prin dezmăț, pentru că toți suntem puțini să depindem doar de ei”;

- a constata ca fiind defăimătoare publicație din 21.02.2023, ora 20:38 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru unde a fost publicat următorul text: „Abuzurile CET Nord trebuie oprite. Pe parcursul zilei de ieri am comunicat cu 36 de proprietari de apartamente debranșate. Istoriile sunt atât de individuale, încât încă odată m-am convins

că nu degeaba Curtea Constituțională a cerut abordarea individuală a fiecărui caz. Petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei este îndreptată spre a anula Metodologia. O puteți semna până luni, 27 februarie, 12 00, Str.Sf Nicolae 61, deasupra Dentaurum. O puteți downloada de pe site să o semnați și să o aduceți. De numărul semnatarilor depinde „greutatea petiției". Fac îndemn către cei 8175 de proprietari nemulțumiți: Nemulțumirile dumneavoastră spuse la bucătărie nu vor rezolva problema. Eu timpul să acționăm împreună! Noi rezolvam complex problema: Anulăm Metodologia și oprim abuzurile CET Nord. Semnăm. Anulăm"; (link: https://www.facebook.com/100050604784158/r>osts/pfbid03ls7z6wxmClSuGYbu8rlQritdxwdLEQwgChmxbDYY96vnEvS9hKhxxkqTsod7bhwol/?mibextid=Nif5oz&_rdr);

- a constata ca fiind defăimătoare publicația din 22.02.2023, ora 10:36 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru, în care a fost publicat următorul text: „Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă. De pe 13 februarie, bălțenii cu apartamente debranșate primesc așa fel de scrisorele. Probabil Metodologia i-a făcut și clarvăzători. Ei deja știu că judecătorii le vor da câștig de cauză. Și prezic cheltuieli de judecată 1470 de lei la fiecare factură! Așteptăm, răbdăm sau acționăm?", totodată la prezentul text fiind atașate două fotografii cu o scrisoare denumită „Notificare cu privire la achitarea datoriei (cu caracter informativ)"

(link:https://wwwfacebook.com/SpataruArina/posts/pfbid0bkFXXuP2evcilWzVvxMBlqFPo4F4nYr76W3psNS9WiLDUwCaQUNpRNZCCABEUknul)

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din transmisiunea live din 24.02.2023, ora 13:18 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „După dezbaterea televizată cu directorul CET Nord, vin cu mai multe clarificări pentru cei, care au semnat sau vor să semneze petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei" (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/2212716618935105/). În care Arina Spătaru a declarat că: min.03:03-04:05 „Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal, urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor, spunându-le că dacă nu vor achita aceste conturi, noi vă vom da în judecată, cetățenii sunt intimidați, în aceste chichițe, hârtiuțe, anexate la facturile de plată"; min.08:08 -09:06 „Dacă CET-Nord vă trimite notificări de plată acestea sunt ilegalități și abuzuri, ei au ales calea să șantajeze oamenii"; min.09:21 - 09.30 „Așa procedează șulerii, oamenii care trimit facturi"; min.13:22-13:45 „CET-Nord se face că plouă, pe de o parte avem metodologia, pe de altă parte avem abuzurile celor de la CET-Nord, care motivând că avem metodologie trimit cetățenilor facturi eronate";

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 25.02.2023 ora 12:00 de pe pagina de Facebook care aparține TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club", unde a fost publicat video din cadrul emisiunii cu denumire: „Dispute în societate creată de metodologia de calcul a plăților pentru proprietarii apartamentelor debranșate de la cet."

(link: https://www.facebook.com/tvnmoldova/videos/500064472314544), în care Arina Spătaru, declarat că: min. 16:35-16:40 „CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului"; min.26:35-26:45 „Sunteți niște mincinoși și farisei"; min.29:15-29.20

„Consumatorii sunt înjosiți”; min.35:14-35:18 „Minciuni și fariseism”; min.36:30-36:40 „Dumneavoastră îi șantajați” (pe consumatori); min.37:50-38:00 „[moderatoarea: se dorește reconectarea celor deconectați] prin presiuni, șantaj și sperietori”; min.1:16:20-1:16:30 „Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie”;

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 27.02.2023 ora 12:50 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Am colectat 1000 de semnături pentru petiția „Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei...” (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/9094482787258444), în care Arinei Spătaru a declarat că: min.24:35-24:40 „CET-Nord abuzează de această metodologie”; min.27:55-28:05 „Oprim abuzurile CET-Nord”;

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 07.03.2023, ora 18:18 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Locuitorii blocului nr.8 de pe strada Lesecico se confruntă cu nedreptățile Metodologiei lui Spînu” (link: https://wwwfacebook.eom/SpataruArina/videos/157373560500256), în care Arina Spătaru a declarat că: min.12:00-12.10 „Методология Спыну это черная касса CET-Nord...это бандитские расчёты”; min.13:30-13:35 „В Методологии – в чёрной кассе”; min.28:20-28:30 „Мы требуем цифры, а они копается в нашем белье” (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/8157373560500256);

- a constata ca fiind defăimătoare publicația din 09.03.2023 ora 08:24 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru și a fost publicat un video din cadrul emisiunii cu durata 01:00 min cu denumire: „Abuzurile CET-Nord continuă. În loc să ofere explicații în cifre ei au început să caute datele contoarelor de gaz. Ei vor să demonstreze că cetățenii care au apartamentele debranșate nu-și încălzesc locuințele” (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/895568841762524/);

- a obliga pârâtul Arina Spătaru să dezminte relatările false și denigratoare, care lezează imaginea și reputația profesională a SA „CET-Nord”: prin publicarea și difuzarea textului dezmințirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a pârâtului Arina Spătaru (https://wyvyv.facebook.com/SpataruArina) în postări diferite, cu păstrare cu acces liber, pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 180 zile; publicarea și difuzarea textului dezmințirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club” (https://www.facebook.com/tvnmoldova) acordarea dreptului SA „CET-Nord” la publicarea textului dezmințirii, pe pagina oficială a Societății pe Acțiuni „CET-Nord” - www.cetnord.md, și profilul acesteia în rețeaua de socializare Facebook - https://www.facebook.com/CETNordSA/:

Textul propus al dezmințirii:

„Recunosc că afirmațiile și informațiile privind abuzurile, amenințările, presiuni din partea SA „CETNord”, răspândite de mine în postările pe pagina de Facebook personală din 20.02.2023, ora 14:06. La 21.02.2023, ora 20:38, la 22.02.2023, ora 10:36, la 24.02.2023, ora 13:18, la 27.02.2023 ora 12:50, la 07.03.2023, ora 18:18, la 09.03.2023 ora 08:24 sunt lipsite de substrat factologic suficient și sunt expuse în lipsa unei hotărâri sau sentințe de condamnare, fiind încălcată prezumția nevinovăției. La fel,

dezmint afirmațiile expuse la 25.02.2023 ora 12:00, în cadrul emisiunii din la TV Nord unde am declarat că „CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului", adresându-mă la administrația SA „CET-Nord" că sunt „niște mincinoși și fariseii", precum că „Consumatorii sunt înjosiți", „șantajați", „prin presiuni, șantaj și sperietori" și faptul că „Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință cu această metodologie", - ca fiind expuse fără substrat factologic suficient. Astfel, recunosc că, afirmațiile expuse în cadrul emisiunii din 25.02.2023 ora 12:00 la TV Nord sunt defăimătoare și lezează reputația profesională a SA „CET-Nord" și îmi cer scuze pentru aceste afirmații";

- încasarea din contul pârâtului Arina Spătaru în beneficiul SA „CET-Nord" prejudiciul moral pentru, periclitarea managementului, în mărimea de 1 (unu) leu;

- încasarea din contul pârâtului Arina Spătaru în beneficiul SA „CET-Nord" cheltuielile de judecată în suma de 370 (trei sute șaptezeci) lei achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Spătaru Arina în nenumărate rânduri a recurs la răspândirea unor informații false și defăimătoare în adresa SA „CET-Nord" fără a avea substrat factologic suficient.

Menționează că la 20.02.2023, ora 14:06, pe pagina de Facebook care aparține pârâtei, a avut loc o transmisiune live cu genericul „*Dacă sunteți unul dintre cei 8175 proprietari ai apartamentelor debranșate de la „CET Nord", atunci acest live este pentru dumneavoastră*" (www.facebook.com/SpataruArina/videos/1003622937278496/?t=911), care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 6,7 mii ori și are 63 comentarii și 318 like-uri. În cadrul transmisiunii Spătaru Arina, a declarat faptul că min.0:29-01:08 „*Astăzi vom vorbi despre abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat „Cet Nord", întreprinderea care este întreținută din contul cetățenilor RM și inclusiv al bălțenilor, întreprinderea care profitând de metodologia șchioapă și neghioabă a lui Spînu, face abuz și deja din luna februarie a început să împartă cereri în judecată*"; min.32:50-33:30 „*Astăzi Cet Nord bagă mâna cu două degete în buzunarul tău și dacă vei tace, la anul Cet Nord va băga mâna în buzunarul tău până în cot și pe urmă până la umăr, este evident că această mașinărie pe nume CET-Nord este un monopolist se comportă prin dezmăț, pentru că toți suntem puțini să depindem doar de ei*".

La 21.02.2023, ora 20:38 pe pagina de Facebook care aparține pârâtei Arina Spătaru a fost publicat următorul text (care la ziua de 05.04.2023 a înregistrat 31 comentarii și 67 like-uri, fiind împărtășită de 22 utilizatori) „*Abuzurile CET Nord trebuie oprite. Pe parcursul zilei de ieri am comunicat cu 36 de proprietari de apartamente debranșate. Istoriile sunt atât de individuale, încât încă odată m-am convins că nu degeaba Curtea Constituțională a cerut abordarea individuală a fiecărui caz. Petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei este îndreptată spre a anula Metodologia. O puteți semna până luni, 27 februarie, 12 00 str.Sf Nicolae 61 deasupra Dentaurum. O puteți downloada de pe site să o semnați și să o aduceți. De numărul semnatarilor depinde „greutatea petiției". Fac îndemn către cei 8175 de proprietari nemulțumiți: Nemulțumirile dumneavoastră spuse la bucătărie nu vor rezolva problema. E timpul să acționăm împreună! Noi rezolvam complex problema: Anulăm Metodologia oprim abuzurile CET Nord.*

Semnăm.Anulăm.”.link://www.facebook.com/100050604784158/posts/pfbid031s7z6wx mC1SGYbu8r1QritdxwdLEQwgCh mxbDYY96vnEvS9hKhxxkqTsod7bhwol/?mibextid=Nif5oz& rdr).

Consideră reclamantul faptul că aceste declarații ale pârâtei, fiind răspândite publicului larg, sunt false și defăimătoare în adresa SA „CET-Nord”.

În acest context reclamantul face referire la Ordinul nr. 184 din 31 octombrie 2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale /în continuare Metodologia/ a fost aprobată Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET). Potrivit pct. 1.1. a Metodologiei, actul normativ este aplicat pentru repartizarea consumurilor de energie termică, între consumatori, în clădirile rezidențiale cu două și mai multe apartamente, în care există cel puțin un apartament debranșat de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică. Conform pct. 1.2 a Metodologiei, actul normativ permite determinarea aporturilor directe de căldură de la rețelele termice de distribuție interioare, precum și aporturile indirecte prin îngrădirile interioare ale clădirii de la spațiile încălzite către spațiile neîncălzite sau spațiile încălzite la o temperatură mai mică decât temperatura menținută în apartamente. Respectiv, așa cum este indicat, în compartimentul „Introducere” a Metodologiei, actul normativ are drept scop de a realiza o echitate dintre consumatorii conectați la sistemul de alimentare centralizat cu energie termică și cei debranșați de la acesta. Considerând că achitarea consumului de energie termică, atât în absența, cât și în prezența aplicării prezente metodologii se realizează în strictă corespundere cu indicațiile echipamentului de măsurare, furnizorul nu este favorizat prin aplicarea prezentei metodologii. Prin urmare, a susținut reclamantul faptul că metodologia nu a fost elaborată pentru a fi utilizată în scopuri comerciale, ci pentru a repartiza datele de consum înregistrate de contorul de energie termică instalat la blocul locativ în cauză, iar prin aplicarea respectivei Metodologii, furnizorul nu este favorizat și nu obține careva beneficii suplimentare, considerent din care declarațiile precum că „*CET-Nord bagă mână cu două degete în buzunarul tău*” or „ *CET-Nord se comportă prin dezmăț*” sunt false și defăimătoare.

A afirmat reprezentantul reclamantului faptul că Metodologia a fost aprobată prin derogare de la lege, în temeiul Dispoziției nr. 45 din 31.10.2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale: „4.1. Prin derogare de la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale va aproba prin ordin Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică. Proprietarii apartamentelor din blocuri locative cu sistem colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET) vor achita plata pentru încălzire calculată și facturată de către gestionar/furnizor sau de alte persoane juridice (fizice) în conformitate cu Metodologia respectivă, până la aprobarea acesteia prin hotărâre a Guvernului”. A subliniat reprezentantul reclamantului faptul că întrucât Dispoziția CSE nr. 45 din 31.10.2022, are un caracter obligatoriu și se execută necondiționat de către conducătorii organelor administrației publice centrale și locale, agenții economici,

instituțiile publice, cetățenii și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova, Metodologia aprobată reprezintă un act normativ care produce efecte juridice, până la aprobarea acesteia prin hotărâre a Guvernului. Prin urmare, furnizorul SA „CET-Nord" care a „moștenit istoric" procesul de repartizare a consumului de energie termică în interiorul blocului locativ, s-a conformat cadrului normativ în vigoare, și a aplicat Metodologia pentru clădirile rezidențiale cu două și mai multe apartamente, în care există cel puțin un apartament debranșat de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică. În asemenea circumstanțe, consideră reclamantul faptul că declarațiile pârâtei cu privire la „*abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat CET-Nord*" or că „*Abuzurile CET-Nord trebuie oprite*" sunt false și defăimătoare, întrucât întreprinderea SA „CET-Nord" în calitate furnizor responsabil de repartizarea consumului de energie termică în interiorul blocului locativ conform datelor echipamentului de măsurare instalat la nivel de bloc, a aplicat cadrul normativ în vigoarea și a executat Dispoziția CSE nr. 45 din 31.10. 2022, care are un caracter obligatoriu și se execută necondiționat.

A mai indicat reprezentantul reclamantului faptul că la 22.02.2023, ora 10:36 pe pagina de Facebook care aparține pârâtei Arina Spătaru, a fost publicat și răspândit următorul text: „*Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă. De pe 13 februarie, bălțenii cu apartamente debranșate primesc așa fel de scrisori. Probabil Metodologia i-a făcut și clarvăzători. Ei deja știu că judecătorii le vor da câștig de cauză. Și prezic cheltuieli de judecată 1470 de lei la fiecare factură! Așteptăm, răbdăm sau acționăm?*", totodată la prezentul text fiind atașate două fotografii cu o scrisoare denumită „Notificare cu privire la achitarea datoriei (cu caracter informativ)", (ziua de 05.04.2023 a înregistrat 14 comentarii și 47 like-uri, fiind împărtășită de 13 utilizatori, link:https://www.facebook.com/SpataruArma/posts/pfbid0bkFXXuP2evcilWzVvxMBlqFPo4F4nYr76W3psNS9WiLDUwCaQUNpRNZCCABEUknul).

Astfel, reprezentantul reclamantului susține faptul că furnizarea informației „*Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă*" este falsă și defăimătoare la adresa SA „CET-Nord" or, cadrul legal prevede dreptul furnizorului de expedia în adresa consumatorilor debitori notificări privind necesitatea achitării datoriei create și aducerea la cunoștință a consecințelor neexecutării obligațiunilor de plată. Menționează că aceste notificări sunt transmise numai în cazul în care factura de plată în care se indică data limită a achitării sumei formate nu a fost achitată în termen. Asemenea notificări sunt legale și au ca scop informarea consumatorului (debitorului) despre suma datoriei create, perioada pentru care a fost formată, fiind acordat un termen suplementar pentru achitarea acesteia.

Susține reclamantul faptul că, în corespundere cu pct. 106 din Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 23 din 26.01.2017, Furnizorul este obligat să indice în factura/documentul de plată prezentată consumatorului informații cu privire la datoriile pentru perioadele precedente, taxe și alte cheltuieli de judecată, precum și suma totală spre achitare ce include și datoriile, dacă există. Prin urmare, consideră reclamantul că SA „CET-Nord", prin expedierea în adresa consumatorilor debitori a notificărilor privind necesitatea achitării datoriei create și aducerea la cunoștință a consecințelor neexecutării obligațiunilor de plată, nu reprezintă o

„amenințare”, ci o exercitare o obligațiilor impuse față de furnizor prin prisma cadrului normativ în vigoare. Totodată, valoarea taxelor și a cheltuielilor de judecată sau de executare silită menționate în notificări sunt expres prevăzute de cadrul normativ în vigoare. Afirmă reprezentantul reclamantului faptul că notificările date nu au careva scop de „presiuni, șantaj și sperieturi”, ori sunt legale și au ca scop soluționarea situației create pe calea amiabilă, extrajudiciară și în cazul în care persoana (consumator) are datorii pentru energie termică furnizată fața de SA „CET-Nord”, și totodată nu are posibilitatea de a achita suma datoriei formate în mod integral până la data limită indicată în factura de plată, el poate să înștiințeze furnizorul și să solicite în baza cererii scrise eșalonarea achitării datoriei. Furnizorul, după examinarea solicitărilor consumatorului, admite sau respinge cerere, respingerea fiind una motivată și pentru a nu induce pe consumatori în eroare cu privire la statutul notificării primite, ultima conține în mod expres o mențiune „cu caracter informativ”, care din start exclude careva caracter de „presiuni, șantaj și sperieturi menționat de pârâtă.

Suplimentar, reprezentantul reclamantului consideră a fi false și defăimătoare, declarațiile pârâtei din 24.02.2023, ora 13:18 pe pagina de Facebook, expuse în cadrul transmisiunii live cu genericul: „*După dezbaterea televizată cu directorul CET Nord, vin cu mai multe clarificări pentru cei, care au semnat sau vor să semneze petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei*. (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/2212716618935105/), în cadrul căreia Arina Spătaru a declarat că (la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 8,3 mii ori, și are 85 comentarii și 315 like-uri):min. 03:03 -04:05 „*Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal, urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor, spunându-le că dacă nu vor achita aceste conturi, noi vă vom da în judecată, cetățenii sunt intimidați, în aceste chichițe, hîrtiuțe, anexate la facturile de plată*”; min. 08:08 -09:06 „*Dacă CET-Nord vă trimite notificări de plată acestea sunt ilegalități și abuzuri, ei au ales calea să șantajeze oamenii*”; min. 09:21 - 09.30 „*Așa procedează șulerii, oamenii care trimit facturi*”; min. 13:22-13:45 „*CET-Nord se face că plouă, pe de o parte avem metodologia, pe de altă parte avem abuzurile celor de la CET-Nord, care motivând că avem metodologie trimit cetățenilor facturi eronate*”.

Menționează reclamantul că la 25.02.2023 ora 12:00 pe pagina de Facebook care aparține TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club”, a fost publicat video din cadrul emisiunii cu genericul: „*Dispute în societate creată de metodologia de calcul a plăților pentru proprietarii apartamentelor debranșate de la cet.*”, (link: https://www.facebook.com/tvnmoldova/videos/500064472314544). În cadrul emisiunii (care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 1,3 mii ori, și are 30 comentarii și 16 like-uri) pârâta Arina Spătaru a recurs la mai multe declarații pentru mass-media și anume: min. 16:35-16:40 „*CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului*”; min. 26:35-26:45 „*Sunteți niște mincinoși și farisei*”; min. 29:15-29.20 „*Consumatorii sunt înjosiți*”; min. 35:14-35:18 „*Minciuni și fariseism*”; min. 36:30-36:40 „*Dumneavoastră îi șantajați*” (pe consumatori); min. 37:50-38:00 „[moderatoarea: se dorește reconectarea celor deconectați] *prin presiuni, șantaj și sperietori*”; min. 1:16:20-

1:16:30 „*Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie*”.

Reiterează reclamantul că Metodologia actuală prevede metode de repartizare între toți consumatorii (conectați și debranșați) din cadrul blocului locativ a consumului total de căldură, înregistrat de contorul instalat la nivel de bloc, fapt ce exclude obținerea de către furnizor a profiturilor nejustificate, în situația respectivă nu pot fi reținute careva ”abuzuri” în aplicarea Metodologiei de către SA „CET-Nord”, sau despre faptul că „*Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie*”, întrucât toate calcule pentru consumul de energie termică sunt efectuate în conformitate cu Metodologia și cadrul normativ în vigoare. conformitate cu Metodologia și cadrul normativ în vigoare.

În conținutul cererii de chemare în judecată reprezentantul reclamantului a subliniat faptul că afirmațiile în adresa SA „CET-Nord” și lucrătorii întreprinderii, cu privire la „*șulerii*”, acționează folosind „*presiuni*”, „*șantaj*”, „*abuzuri*”, consumatorii sunt „*înjosiți”, „SA „CET-Nord” cu calculele lor fură din banii statului”,* constituie acuzații de natură contravențională și penală care nu corespund realității, ori nu există proceduri contravenționale sau penale intentate în această privință și modul expunerii încalcă prezumția nevinovăției, iar libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, eronate sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) din Legea 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare din 23.04.2010 (în continuare Legea 64/2010) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Totodată, reclamantul a notat faptul că la 27.02.2023 ora 12:50 pe pagina de Facebook care aparține pârâtei Arina Spătaru a avut loc transmisiune live cu genericul: „*Am colectat 1000 de semnături pentru petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei...*”. link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/9094482787258444), în cadrul căreia Arina Spătaru și-a reiterat declarațiile false și defăimătoare declarate anterior (la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 4,1 mii ori, și are 48 comentarii și 119 like-uri):min. 24:35-24:40 „*CET-Nord abuzează de această metodologie* ” ; min. 27:55-28:05 „*Oprim abuzurile CET-Nord*” .

De asemenea, reclamantul a menționat faptul că la 07.03.2023, ora 18:18 pe pagina de Facebook care aparține pârâtei Arina Spătaru a avut loc transmisiunea live cu genericul: „*Locuitorii blocului nr.8 de pe strada Lesecico se confruntă cu nedreptățile Metodologiei lui Spînu*.” (https://www.

facebook.com/SpataruArina/videos/157373560500256), în cadrul căreia Arina Spătaru a declarat în mod repetat falsuri (care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 9,6 mii ori, și are 31 comentarii și 148 like-uri:min. 12:00-12.10 „*Методология Спыну это черная касса CET-Nord...это бандитские расчёты*";min. 13:30-13:35 „*В Методологии – в чёрной кассе*"; min. 28:20-28:30 „*Мы требуем цифры, а они копается в нашем белье*".

Totodată, reclamantul a mai indicat faptul că la 09.03.2023 ora 08:24 pe pagina de Facebook care aparține Arina Spătaru a fost publicat un video din cadrul emisiunii cu durata 01:00 min cu denumire: „*Abuzurile CET Nord continuă. În loc să ofere explicații în cifre ei au început să caute datele contoarelor de gaz. Ei vor să demonstreze că cetățenii care au apartamentele debranșate nu-și încălzesc locuințele*" (care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 40 mii ori, și a înregistrat 177 comentarii și 744 like-uri),

(link: https://www.facebook. com/SpataruArina/videos/895568841762524/).

Afirmă reclamantul faptul că persoanele care încearcă prin diferite căi și calcule superficiale să anuleze Metodologia sau să insiste, că aceasta nu calculează corect, de fapt sunt persoane care se află în categoria persoanelor debranșate și prin diferite căi încearcă să impună locatarii rămași conectați la sistemul centralizat să achite o parte de consum pentru ei.

Susține faptul că repartizarea energiei termice poate să fie diferită de la un bloc locativ la altul, chiar dacă la nivelul constructiv blocurile sunt identice. Acest lucru are loc din cauza principiilor termodinamicii, potrivit cărora transferul de căldură are loc sub influența unei diferențe de temperatură. Transferul de căldură are loc de la un sistem (obiect) cu temperatura mai înaltă spre alt sistem (obiect) cu temperatura mai joasă până la atingerea echilibrului termic, când temperaturile a două corpuri sunt identice. Aceste principii sunt valabile și pentru transferul de căldură în interiorul blocurilor locative, unde apartamentele care nu mențin temperatura normativă de minimum +18°C primesc prin transfer căldura de Ia vecini, astfel majorând facturile acestora. Deci, pe de o parte, când în perioada rece a anului într-un bloc locativ, unele încăperi nu se încălzesc sau nu ating temperatura normativă de minimum +18°C, va avea loc transferul de căldură de la toate încăperile alăturate, până când temperaturile lor nu se vor egala. Astfel, are loc fenomenul de consum energetic pe contul vecinilor, care achită facturi majorate nejustificat. Acest fenomen are loc în orice tip de bloc locativ indiferent de tipul încălzirii. Deci, cu cât mai multe încăperi neîncălzite sunt în bloc, cu atât mai mult vor plăti locatarii pentru căldura consumată de vecinii care nu participă cu aportul său energetic în balanța energetică a blocului locativ. Astfel, urmare a numeroaselor petiții recepționate în legătură cu punerea în aplicare a Metodologiei, prin demersul nr. 100-08/0113 din 30.01.2023, SA „CET-Nord" a informat Ministerul de resort, că la situația actuală, deși cadrul normativ prevede obligația celor debranșați de a menține în continuare în apartament/încăpere (camerele deconectate) temperatura aerului de cel puțin +18°C în perioada sezonului de încălzire, se constată o lacună în partea ce ține de lipsa unor reglementări a mecanismului privind schimbul de informație între furnizori cu privire la tipul și volumul de resurse energetice utilizate pentru încălzire. Mai mult ca atât, potrivit pct. 5.4.1. a Metodologiei, în cazul apartamentelor debranșate, proprietarii

acestora urmau să prezente periodic dovada consumului de resurse energetice pentru asigurarea unei temperaturi minime de 18°C în aceste apartamente. Astfel, din cauza că unii petiționari au evitat să prezinte dovada consumului de resurse energetice pentru asigurarea unei temperaturi minime de 18°C în aceste apartamente, Ministerul de resort a furnizat datele cu privire la consumul de gaze naturale și energie electrică în sezonul de încălzire 2022-2023. În asemenea circumstanțe, afirmațiile precum că „*în loc să ofere explicații în cifre ei au început să caute datele contoarelor de gaz. Ei vor să demonstreze că cetățenii care au apartamentele debranșate nu-și încălzesc locuințele*”, sunt defăimătoare, ori această obligație îi revine proprietarilor de apartamente debranșate.

A mai susținut reclamantul faptul că urmare a recepționării informației cu privire la consumul de gaze naturale și energie electrică s-a confirmat faptul că o bună parte din cei debranșați au consum 0 (zero), în astfel de circumstanțe, consideră reclamantul că, cele relatate de pârât, cad sub incidența Legii 64/2010. Cu toate că, libertatea de exprimare este un drept esențial, legislația în vigoare și tratatele internaționale instituie unele restricții, în ceea ce privește discursurile ținute în mod public. Ingerința dată are menirea, inter alia, de a proteja onoarea, demnitatea și reputația profesională - alte drepturi esențiale, unanim recunoscute și care urmează a fi protejate. Pârâtul a relatat afirmații care nu corespund realității, sunt defăimătoare și care lezează imagina și reputația profesională a reclamantului. În acest context, evidențiază reclamantul că, pârâtul, în transmisiuni live și textele publicate face referire la persoana reclamantului, nefiind solicitată replica de la reprezentatul legal a reclamantului, cât și afirmă informații false și defăimătoare.

Reclamantul susține faptul că elementul important ale determinării răspunderii pentru defăimare constituie factorul numeric și factorul calitativ al auditoriului informației răspândite. Cu cât mai mare va fi auditoriul care a receptat informația defăimătoare, cu atât mai mare urmează a fi răspunderea. La ziua din 05.04.2023, pagina de pe portalul Facebook a lui Arina Spătaru are 23 mii folowers (urmăritori), care poate fi accesată în mod liber pe link-ul https://www.facebook.com/SpataruArina. La rândul său, auditoriul la care a fost adresat discursul din transmisiunile live și publicațiile făcute de Arina Spătaru, este în marea sa partea, un auditoriu nepregătit, ceea ce înseamnă că se referă și se adresează, de exemplu, la persoane care nu cunosc din timp tema discursului, sau neprofesioniști în domeniu, adică persoane care vor crede în mod automat în fiecare cuvânt, nu vor înțelege dacă persoana dată insinuează fapte concrete și nu intra în detalii situațiilor despre care vorbește, comunicând publicului numai ceea ce îi este convenabil, denaturând în același timp situație reală în consecință, dauna pentru imaginea și reputația profesională a SA „CET-Nord” are un nivel foarte înalt.

Menționează că dreptul la libertatea de exprimare, nu este un drept absolut, acesta fiind limitat în cazurile expres prevăzute de Lege, depășirea acestor limite impunând instanței obligația de a oferi protecția persoanei lezate. Textul informațiilor publicate și expuse de pârât, ca exemplu „*Amenințările celor de la CET-Nord”, SA „CET-Nord” cu calculele lor fură din banii statului*", *SA „CET-Nord” abuzează de această metodologie*”, „*Методология Спыну это черная касса CET-Nord...это бандитские расчёты*” etc, sunt apreciate de reclamant ca fiind defăimătoare, au fost expuse de către pârât într-o

manieră din care se deduce că acesta se referă la fapte concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată de către pârât, contrar sarcinii pozitive de probațiune instituită în obligația acestuia de lege, deoarece expunerea publicațiilor și afirmațiilor se referă la pretinse fapte că pârâtul declară că le cunoaște personal în condiții concrete de loc și timp, declarațiile făcute de pârât denotând că acestea ar fi posibil de dovedit în sensul veridicității, fapt nerealizat, însă, în speță. Se atestă că faptele declarate de pârât în postările specificate supra nu au fost probate în mod corespunzător pentru a înlătura caracterul neveridic și defăimător al acestora, concluzie ce permite atribuirea declarațiilor respective la categoria de fapte în esență false și defăimătoare în contextul insinuărilor efectuate de pârât ce atentează la imagina și reputație profesională a reclamantului. Declarațiile din textele publicate și din transmisiunile live a pârâtului nu constituie judecăți de valoare în contextul Legii 64/2010 deoarece, contrar noțiunii acestei categorii de informații răspândite, nu constituie o opinie, comentariu, teorie sau idee a pârâtului, ce ar reflecta atitudinea sa față de un fapt, a cărei veridicitate ar fi imposibil de dovedit, ci se referă la fapte concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată. Materialele anexate la prezentă cerere de chemare în judecată atestă cert că declarațiile specificate supra ale pârâtului se referă la persona SA „CET-Nord” și lucrătorii acesteia, sunt defăimătoare, fiind false în conjunctura în care nu a fost probată veridicitatea acestora, iar modul în care au fost expuse declarațiile respective exclud și bună-credința din partea pârâtului.

Consideră reclamantul că informațiile răspândite care se referă la reclamant și relatate în publicații și translații live de către pârât despre anume circumstanțe nu se bazează pe probe pertinente, sunt false, fiind de natură să discrediteze reclamantul și să submineze imaginea și reputația profesională a acestuia.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul a făcut referire la Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 7 din 24.12.2012 Cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare, ,,Instituția, întreprinderea, firma, cooperativa, comitetul sindical sau organizația, care dețin statutul de persoană juridică, pot înainta acțiune în cazul în care informațiile ce ponegresc reputația profesională sunt răspândite în privința acestor categorii de subiecte, care dispun de statutul de persoană juridică conform legii.".

A mai susținut reclamantul faptul că din punct de vedere al conținutului publicațiilor și afirmațiilor din translații live publicate, consideră ca fiind întemeiate pretențiile reclamantului SA „CET-Nord” din cererea de chemare în judecată cu privire la faptul că informațiile răspândite de Arina Spătaru sunt defăimătoare, or, acestea nu corespund realității și ca urmare lezează imaginea și reputația profesională a reclamantului. Declarațiile făcute în postările publicate și afirmațiile din transmisiunile live sunt excesive și nu pot fi argumentate prin exercitarea dreptului la libertatea de exprimare, urmând a fi supuse sancțiunilor prevăzute de lege.

Menționează reclamantul faptul că informația răspândită cumulează toate cele trei condiții enumerate în alin. (2) al art. 7 din Legea 64/2010, și anume: 1) este falsă, 2) este defăimătoare și 3) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Astfel susține reclamantul că, informațiile răspândite de Arina Spătaru, menționate supra, sunt false, defăimătoare și afectează grav imaginea și reputația profesională a SA

„CET-Nord”, care permanent pledează pentru satisfacerea cerințelor clienților prin menținerea unor relații deschise și transparente cu consumatorii, mass-media, etc.

Referitor la procedura prealabilă, reprezentantul reclamantului a menționat faptul că prima transmisiune live cu genericul: „*Dacă sunteți unul dintre cei 8175 proprietari ai apartamentelor debranșate de la CET Nord, atunci acest live este pentru dumneavoastră*.” (link: https://www. facebook. com/SpataruArina/videos/1003622937278496/?t=911) care a fost publicată pe pagina rețelei de socializare Facebook a lui Arina Spătaru, a avut loc la 20.02.2023, ora 14:06. Cu transmisiunea live menționată, reclamantul a luat cunoștință la 21.02.2023, adică următoarea zi. Cererea prealabilă nr. 120-09/0528, conform art. 15 alin.(2) din Legea nr. 64/2010, a fost expediată în adresa pârâtului la 13.03.2022, prin poșta, adică în limita termenului de 20 de zile prevăzută de legislație. Potrivit avizului de recepție restituit în adresa reclamantului, pârâtul a recepționat cererea prealabilă la 14.03.2023, fapt confirmat prin semnătura pe aviz, însă careva răspuns în termen de 5 zile la cererea prealabilă din partea pârâtului nu a parvenit, ulterior în termen a fost depusă cererea de chemare în judecată conform prevederilor legale.

A mai indicat reclamantul faptul că potrivit art. 29. alin.(3) din Legea 64/2010, compensația pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspândirea informației i-a periclitat managementul. Astfel, reprezentantul reclamantului de subliniat faptul că managementul implică activitatea oamenilor.

Consideră reclamantul că prin răspândirea informației de către Spătaru Arina precum că managementul SA „CET-Nord” „abuzează” în aplicarea Metodologiei, „*amenință*”, „*depune presiuni psihologice*”, „*intimidează*”, „*înjosește”, „șantajează consumatorii*”, procedează ca „*șulerii*”, „*angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință cu această metodologie*”, a fost periclitat managementul SA „CET-Nord”, ori prin aplicarea Metodologiei, SA „CET-Nord” execută Ordinul nr. 184 din 31.10.2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Mai mult ca atât, prin afirmațiile răspândite de pârât, ultima îndeamnă pe consumatori să nu achite pentru serviciile prestate de SA „CET-Nord”, fapt care duce la imposibilitatea de plată din partea SA „CET-Nord” a prețului la gaz, care este sursa principală în proces de producere a energiei termice furnizate, situația respectivă la rândul său duce la imposibilitatea prestării serviciilor de furnizare energiei termice, ca rezultat întregul oraș poate să rămână fără căldură în sezonul rece a anului.

A susținut reclamantul că a informa corect înseamnă a informa cu respectarea regulilor și normelor, fără greșeală. Cel puțin - fără greșeală intenționată. Orice abatere de la corectitudinea prezentării faptelor și evenimentelor poate induce în eroare publicul, îi poate manipula percepția și poate crea premise pentru formarea unei viziuni distorsionate asupra realității. Oamenii trebuie să cunoască punctele de vedere principale, pro și contra, parțial pro, parțial contra etc., cu argumentele de rigoare din partea tuturor părților, pentru ca să-și poată forma liber, neinfluențat o opinie despre ceea ce se întâmplă în societate. Riscul manipulării și dezinformării este foarte mare în special în perioadele în care principiul democratic al dezbaterilor/discuțiilor/controverselor este pus în practică, orice afirmație, inclusiv eronată putând ușor fi scoasă din context, prezentată ca fiind una

definitivă. Dacă punctele de vedere aflate în opoziție nu sunt prezentate ca atare, cu actualizările și precizările de rigoare, publicul își va crea opinii eronate, sau cel puțin incomplete despre un eveniment sau fapt de interes public, situația în care la moment și se află SA „CET-Nord”.

La stabilirea existenței prejudiciului moral urmează să fie luat în considerație faptul că informație răspândită de Arina Spătaru are caracter defăimător; a fost răspândită prin intermediul rețelei de socializare Facebook, atât prin transmisiuni live cât și publicații, care pot fi accesate în mod liber de orice doritor și la moment (situație la 14.04.2023); personalitatea reclamantului; gradul de vinovăție a pârâtului; consecințele răspândirii informației defăimătoare; publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică până la depunerea cererii de chemare în judecată nu a fost oferit de pârât și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. Luând în considerație cele menționate, consideră reclamantul că prin informația răspândită de pârât a fost periclitat managementul SA „CET-Nord” și ca urmare cauzat prejudiciul moral. Astfel, reclamantul consideră oportun de a încasa din contul lui pârâtei Arina Spătaru în beneficiul SA „CET-Nord” prejudiciul moral, pentru periclitarea managementului SA „CET-Nord”, în mărimea de 1 leu.

În drept își întemeiază acțiunea în baza art.art. 3-4, 7, 15-18 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central, din 31.10.2023, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Cet-Nord” către Arina Spătaru, intervenient accesoriu TV Nord, privind încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, privind apărarea reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

La 09.11.2023, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.362 Cod de procedură civilă, SA „Cet-Nord” a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central, din 31.10.2023, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Cu respectarea termenului stabilit de instanță, la 19 ianuarie 2024 a fost depusă cererea de apel motivată.

Argumentele părților:

Poziția apelantului:

În susținerea cererii de apel s-au reiterat argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, exprimându-și dezacordul cu constatările instanței de judecată precum că, intimata "*...și-a exprimat opinia față de o instituție de interes public care livrează energie termică cetățenilor din mun. Bălți fiind principalul producător de energie termică și electrică din municipiul Bălți și nu a atentat la reputația profesională SA „CET-Nord"...*”, ”*... informația prezentată/răspândită de pârâta Spătaru Arina, nu excedă gradul de toleranță necesar de a fi suportat de o entitate de interes public... ”, ”... informațiile în speță reprezentau o opinie cu privire la activitatea instituției publice”,* în acest sens, menționând că, instanța de fond personal în pct. 71-72 din Hotărâre din

31.10.2023 face diferențiere între noțiunile de fapt și judecată de valoare. Consideră că instanța de fond nu a ținut cont de criterii de diferențiere a faptului de judecată de valoare chiar dacă a enumerat acestea în pct. 73 al Hotărârii contestate.

Astfel în cazul supus judecății informația este redată utilizându-se expresii clare, care vorbesc despre lucruri concrete, și ca urmare trebuie să fie caracterizată drept conținând fapte. Nicidecum intimata, cum a apreciat instanța de fond, nu operează cu un limbaj emfatic sau expresii de probabilitate sau ipotetice, ca să se poată vorbi despre expunerea unei opinii care nu poate fi probată.

În publicații și transmisiuni live, intimata folosește un limbaj clar, făcând referire la situație concretă, veridicitatea căreia nu a fost probată și anume afirmând că: „*abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat CET-Nord", ”Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă", "Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor... cetățenii sunt intimidați... ”, "... ei au ales calea să șantajeze oamenii... ”, ”... CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului... ”, "...Consumatorii sunt înjosiți... ”, ”... Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie...* ”. Ca urmare, luând în considerare limbajul folosit la răspândirea informației de Arina Spătaru, ultima face referire la situație concretă, dar informația răspândită trebuie să fie caracterizată drept conținând fapte.

Menționează că auditoriul la care a fost adresată publicație făcută de Arina Spătaru, este în marea sa parte, un auditoriu nepregătit, ceea ce înseamnă că, se referă și se adresează, de exemplu, la persoane care nu cunosc din timp tema publicației, nu sunt suficient informați, adică persoane care vor crede în mod automat fiecărui cuvânt, nu vor înțelege dacă persoana dată insinuează fapte concrete și nu intră în detaliile situațiilor despre care vorbește, comunicând publicului numai ceea ce îi este convenabil, denaturând în același timp situația reală. In consecință, dauna pentru imaginea și reputația profesională a SA „CET-Nord” și lucrătorii acesteia are un nivel înalt.

Interesul public este esențial pentru funcționarea unei societăți democratice, deoarece asigură transparența și responsabilitatea autorităților în fața cetățenilor. Interesul public este un concept-cheie în dezvoltarea unei societăți democratice și în asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor. Este important să fie promovat și protejat, deoarece are un impact direct asupra comunității în ansamblu, totodată statul are atribuții în domeniul prevenirii și contracarării răspândirii unei informații false.

Veridicitatea sau falsitatea unui fapt poate fi verificată și demonstrată, condiție care a fost realizată de apelant și ignorată de instanța de fond.

Menționează că, în situația supusă examinării nu se poate vorbi despre careva ”abuzuri” în aplicarea Metodologiei de către SA „CET-Nord”, sau despre faptul că angajații apelantului lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie, întrucât toate calcule pentru consumul de energie termică sunt efectuate în conformitate cu Metodologia și cadrul normativ în vigoare.

Subliniază că afirmațiile în adresa SA „CET-Nord” și lucrătorii întreprinderii, cu privire la „șulerii”, acționează folosind „presiuni", „șantaj”, „abuzuri”, consumatorii sunt „înjosiți, „SA”CET-Nord” cu calculele lor fură din banii statului”, constituie acuzații de natură contravențională și penală care nu corespund realității, ori nu există proceduri

contravenționale sau penale intentate în această privință și modul expunerii încalcă prezumția nevinovăției, fiind prezentate în acest sens probele corespunzătoare.

Constată că declarațiile din textul publicațiilor și transmisiunilor live a intimatei nu constituie judecăți de valoare în contextul Legii 64/2010 deoarece, contrar noțiunii acestei categorii de informații răspândite, nu constituie o opinie, comentariu, teorie sau idee a intimatei, sau cum a constatat instanța ”părerea bălțenilor în general”, ce ar reflecta atitudinea sa față de un fapt, a cărei veridicitate ar fi imposibil de dovedit, ci se referă la fapte concrete, veridicitatea cărora nu a fost probată.

Susține că materialele anexate la cerere de chemare în judecată atestă cert că publicațiile și transmisiunile live specificate supra ale intimatei se referă la persoana SA „CET-Nord” și lucrătorii acesteia, sunt defăimătoare, fiind false în conjunctura în care nu a fost probată veridicitatea acestora, iar modul în care au fost expuse declarațiile respective exclud și buna-credință din partea intimatului.

Consideră a fi nefondate constatările instanței de judecată precum că, informația prezentată/răspândită de pârâta Spătarii Arina, nu excedă gradul de toleranță necesar de a fi suportat de o entitate de interes public, având în vedere că, informația răspândită nu conține fapte referitoare la o pretinsă activitate infracțională a reclamantului, informație prezentată de pârâtă cu intenția de a fi apreciată ca reală de către societate, or, afirmațiile și învinuirile în fapte concrete fără careva probe nu pot să se bucure de ”un grad sporit de toleranță din partea apelantului, și nu cad sub categoria de ”critică”, ori cum a menționat, chiar și critica trebuie să fie una argumentată, atâta timp cât ea conține informație falsă cu trimiterea la cazuri concrete și este răspândita cu scopul de a induce publicul în eroare, de a leza reputația și imaginea persoanei, ea este una defăimătoare.

Mai mult ca atât, instanța de fond susține că, ”...informația răspândită nu conține fapte referitoare la o pretinsă activitate infracțională a reclamantului, informație prezentată de pârâtă cu intenția de a fi apreciată ca reală de către societate...'", ori lucrurile de fapt stau cu totul invers și informația răspândită de intimata conține fapte referitoare la o pretinsă activitate infracțională a reclamantului precum că SA „CET-Nord” și lucrătorii întreprinderii, invocând că sunt „șulerii”, acționează folosind „presiuni", „șantaj", „abuzuri”, consumatorii sunt „înjosiți”, SA „ CET-Nord“ cu calculele lor fură din hanii statului”. Subliniază, că intenția și scopul publicației intimatei, a fost de a răspândi informație falsă în privința apelantului, pentru a fi apreciată de societate ca una reală și de a crea o atitudinea negativă, fața de activitatea acestuia.

Afirmațiile intimatei din publicațiile și transmisiunile live, constituie afirmațiile de fapt false, defăimătoare și inutil de dure. Afirmațiile intimatei au depășit cu mult limitele criticii acceptabile, chiar dacă cum invocă instanța de fond SA „CET-Nord” trebuie să dea dovadă de un grad mai mare de toleranță la critici, cu toate acestea apelantul nu trebuie lăsat fără protecție dacă prin intermediul unor declarații neadevărate, false, este acuzat pe nedrept. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, intimatei s-a acordat posibilitatea de a dovedi veridicitatea declarațiilor, fapt care a fost ignorat de ultima.

Mai mult ca atât, sunt eronate și concluziile instanței din pct. 93 a Hotărârii contestate, cu privire la faptul că "...*declarațiile care se solicită a fi dezmințite poartă un caracter general, se constată că, acestea nu poartă caracter defăimător, or, declarațiile*

pârâtei poartă un caracter de judecată de valoare sau opinie. Prin urmare nu există temei de apărare a onoarei şi demnităţii, având în vedere că. reclamantul nu a probai nici caracterul defăimător al acestora, dar nici prin ce anume a fost lezată demnitatea şi onoarea lui personală...", în primul rând reiterează că prin acțiunea înaintată s-a solicitat apărare a reputației profesionale a SA „CET-Nord" și nicidecum "apărare a onoarei și demnității" cum indică instanța de judecată.

În al doilea rând, conform Legii nr. 64/2010 defăimarea este răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei, cu alte cuvinte, defăimarea unei companii este răspândirea (de exemplu, prin publicare, comunicate de presă etc.) intenționată a unei informații false și prejudiciabile, ce are tendința de a afecta reputația companiei în aprecierea persoanelor rezonabile din societate. în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă, de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informația de intimată, SA „CET-Nord" apreciază asemenea informație ca fiind defăimătoare, ori prin afirmațiile și declarațiile răspândite de intimată, a fost lansat un atac asupra serviciilor prestate de apelant și transparenței acțiunilor din partea angajaților SA „CET-Nord", prin răspândire de informații a fost afectată integritatea, competența reputației apelantului, fiind prezentate în acest sens de apelant probe suficiente, la care, de către instanța de judecată, nici nu a fost dată o apreciere obiectivă.

In al treilea rând, declarațiile care se solicită a fi dezmințite nu poartă un caracter general, dar se referă la situație și la caz concret, care a fost probat de apelant.

Consideră că, cele invocate de reprezentantul pârâtei în instanța de fond și anume faptul că SA „Cet-Nord" este o instituție publică constituită de către stat care are calitatea de furnizor de energie termică la majoritatea cetățenilor din mun.Bălți, iar în temeiul art.9 alin. (3) Legea cu privire la libertatea de exprimare este prevăzut „Statul și autoritățile publice nu pot intenta acțiuni cu privire la defăimare", și SA „CET-Nord" are tot dreptul la apărarea reputației profesionale în corespunderea cu Legea 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, faptul recunoscut și de instanța de fond în pct.81 a Hotărârii, ori din publicațiile și transmisiunea live intimatei clar se înțelege că ultima învinuiește nu statul sau administrația publică, dar anume SA „CET-Nord".

Apelantul solicită instanței de apel pronunțarea asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la reputație profesională, interzicerea lezării imaginii persoanei raportată la aprecierile user-ilor care au postat comentarii la publicațiile și transmisiunile live menționate mai sus. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

Susține că, prin declarațiile răspândite, fiind declarații explicite, a avut loc abatere de la corectitudinea prezentării faptelor și evenimentelor care a dus în eroare publicul, anume prin asemenea acțiuni intimata a manipulat cu perceperea situației și a creat premise pentru formarea unei viziuni distorsionate asupra realității, dar sarcina probei în cazul respectiv nu este una excesivă.

Apelantul nu este de acord și consideră ca fiind neîntemeiată hotărârea instanței de fond și in partea încasării din contul SA „CET-Nord" în beneficiul lui Spătaru Arina

suma de 5000 (cinci mii) lei drept compensare a cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică.

Menționează că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond Arina Spătaru a recurs la serviciile avocatului Sanduleac Diana, pentru serviciile căreia a achitat suma de 5000 lei, anexând în calitatea de proba la materialele prezentei cauze bonul de plată seria YL nr. 516940 din 26.06.2023.

Prima ședință de pregătire a cauzei pentru examinarea în fond fiind fixată pentru data de 27.06.2023 ora 12:00 a fost amânată la cererea reclamantului pentru data de 23 10.2023 când a avut loc ședință de pregătire a cauzei și examinarea cauzei în fond, pronunțarea hotărârii fiind amânată pentru data de 31.10.2023.

Subliniază că efectiv cauza a fost examinată într-o singură ședință la 23.10.2023.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să întrunească cumulativ trei condiții și anume să fie necesare, regimente angajate și rezonabile ca mărime.

În acest sens reprezentantul prezintă o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul cheltuit pentru acestea. Menționează că neprezentarea dării de seamă poate duce la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (a se vedea Lupăcescu și alții c. Moldovei, 21/03/2006, § 40 și Amihalachioaie c. Moldovei, 20/04/2004, § 47).

În cazurile supuse examinării privind încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, instanțele de judecată, atât la nivel național, cât și CtEDO urmează să aprecieze costul unei ore de lucru a avocatului luând în calcul recomandările Uniunii Avocaților din Republica Moldova. Totodată, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de pârât este rezonabil, instanța de judecată conform practicii CtEDO urmează să ia în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (a se vedea Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § l 1). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, în acest caz instanța de judecată urmează să acorde o compensație mai mică pentru asistența juridică (Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55). Mai mult ca atât, la stabilirea caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate, CtEDO a luat în considerare aportul avocaților (Boicenco c. Moldovei, 11/07/2006, § 176), precum și relevanța și calitatea observațiilor depuse de reprezentant la CtEDO (Ghimp c. Moldovei, 30/10/2012, § 71).

Consideră că, cuantumul sumei pentru compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, fiind una majorată și inechitabilă în raport cu materialele cauzei, or, cauza în instanța de fond a fost examinată dintr-o singură ședință la data de 23.10.2023, din partea reprezentantului pârâtului careva referință, probe nu au fost depuse, cauza nu are nivel înalt de complexitatea și noutate, careva aptitudini speciale din partea avocatului nu au fost necesare.

Mai mult ca atât, la materialele prezentului dosar nu a fost anexată lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul), iar având în vedere, faptul că cauza a fost examinată într-o singură ședință, reprezentatul pârâtului careva referința nu a depus, complexitatea și noutatea cauzei de fapt și de drept

puse în discuție nu au nivel înalt, considerăm că suma de 5000 lei este inechitabilă, mai ales în cazul când nu a fost probată corespunzător.

Declarațiile părților în ședința de judecată în instanța de apel:

În ședința de judecată apelantul SA ”Cet-Nord” reprezentat de Țurcan Ion în baza procurii nr.120-08/0020 din 04.01.2024, a solicitat admiterea cererii de apel din motivele invocate în aceasta, iar suplimentar a menționat că nu poate spune dacă în urma expunerii intimatei în adresa apelantului, ultimul a pierdut clienți, nu poate determina legătura cauzală în raport cu faptul că intimata s-a exprimat și apelantul a avut careva consecințe.

Intimata Spătaru Arina, reprezentantul acesteia avocatul Diana Scobioală și intervenientul accesoriu TV Nord în ședința de judecată nu s-au prezentat, nu au solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsa acestora.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (1) Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citat legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată.

În circumstanțele expuse, instanța de apel constatând că procedura de citare legală a fost respectată, a dispus examinarea cauzei în lipsa părților ce nu s-au prezentat.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele cauzei certifică faptul că la 20.02.2023, ora 14:06, pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru, a avut loc o transmisiune live cu genericul „*Dacă sunteți unul dintre cei 8175 proprietari ai apartamentelor debranșate de la ,,CET Nord”, atunci acest live este pentru dumneavoastră*” (www.facebook.com/SpataruArina/videos/1003622937278496/?t=911), iar în cadrul transmisiunii Spătaru Arina, a declarat faptul că: min.0:29-01:08 „*Astăzi vom vorbi despre abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat ,,Cet Nord”, întreprinderea care este întreținută din contul cetățenilor RM și inclusiv al bălțenilor, întreprinderea care profitând de metodologia șchioapă și neghioabă a lui Spînu, face abuz și deja din luna februarie a început să împartă cereri în judecată*”; min.32:50-33:30 „*Astăzi Cet Nord bagă mâna cu două degete în buzunarul tăuși dacă vei tace, la anul Cet Nord va băga mâna în buzunarul tău până în cot și pe urmă până la umăr, este evident că această mașinărie pe nume CET-Nord este un monopolist se comportă prin dezmăț, pentru că toți suntem puțini să depindem doar de ei*”./f.d.12/

La 21.02.2023, ora 20:38 pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru a fost publicat următorul text *(care la ziua de 05.04.2023 a înregistrat 31 comentarii și 67 like-uri, fiind împărtășită de 22 utilizatori) ,,Abuzurile CET Nord trebuie oprite. Pe parcursul zilei de ieri am comunicat cu 36 de proprietari de apartamente debranșate. Istoriile sunt*

atât de individuale, încât încă odată m-am convins că nu degeaba Curtea Constituțională a cerut abordarea individuală a fiecărui caz. Petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei este îndreptată spre a anula Metodologia. O puteți semna până luni, 27 februarie, 12 00 str.Sf Nicolae 61 deasupra Dentaurum. O puteți downloada de pe site să o semnați și să o aduceți. De numărul semnatarilor depinde ,,greutatea petiției". Fac îndemn către cei 8175 de proprietari nemulțumiți: Nemulțumirile dumneavoastră spuse la bucătărie nu vor rezolva problema. E timpul să acționăm împreună! Noi rezolvam complex problema: Anulăm Metodologia oprim abuzurile CET-Nord. Semnăm. Anulăm",/f.d.13/ (link://www.facebook.com/100050604784158/posts/pfbid031s7z6wxmC1SGYbu8r1Qritdx wdLEQwgCh mxbDYY96vnEvS9hKhxxkqTsod7bhwol/?mibextid=Nif5oz& rdr).

La 22.02.2023, ora 10:36 pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru, a fost publicat și răspândit următorul text: *,,Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă. De pe 13 februarie, bălțenii cu apartamente debranșate primesc așa fel de scrisori. Probabil Metodologia i-a făcut și clarvăzători. Ei deja știu că judecătorii le vor da câștig de cauză. Și prezic cheltuieli de judecată 1470 de lei la fiecare factură! Așteptăm, răbdăm sau acționăm?*", totodată la prezentul text fiind atașate două fotografii cu o scrisoare denumită *,,Notificare cu privire la achitarea datoriei (cu caracter informativ)",* (ziua de 05.04.2023 a înregistrat 14 comentarii și 47 like-uri, fiind împărtășită de 13 utilizatori, /f.d.14/ link:https://www.facebook.com/SpataruArma/posts/pfbid0bkFXXuP2evcilWzVvxMBlqFPo4F4nYr76W3psNS9WiLDUwCaQUNpRNZCCABEUknul.

La 24.02.2023, ora 13:18 pe pagina de Facebook, expusă în cadrul transmisiunii live cu genericul: „*După dezbaterea televizată cu directorul CET Nord, vin cu mai multe clarificări pentru cei, care au semnat sau vor să semneze petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei*, /f.d.19/ (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/2212716618935105/), în cadrul căreia Arina Spătaru a declarat că*:* min. 03:03 -04:05 *,,Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal, urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor, spunându-le că dacă nu vor achita aceste conturi, noi vă vom da în judecată, cetățenii sunt intimidați, în aceste chichițe, hârtiuțe, anexate la facturile de plată";* min. 08:08 -09:06 *,,Dacă CET-Nord vă trimite notificări de plată acestea sunt ilegalități și abuzuri, ei au ales calea să șantajeze oamenii";* min. 09:21 - 09.30 *,,Așa procedează șulerii, oamenii care trimit facturi";* min. 13:22-13:45 *,,CET-Nord se face că plouă, pe de o parte avem metodologia, pe de altă parte avem abuzurile celor de la CET-Nord, care motivând că avem metodologie trimit cetățenilor facturi eronate".*

La 25.02.2023 ora 12:00 pe pagina de Facebook care aparține TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club", a fost publicat video din cadrul emisiunii cu genericul: „*Dispute în societate creată de metodologia de calcul a plăților pentru proprietarii apartamentelor debranșate de la cet*."./f.d.18/ *(link: https://www.facebook.com/tvnmoldova/videos/500064472314544).* În cadrul emisiunii *(care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 1,3 mii ori, și are 30 comentarii și 16 like-uri)* Arina Spătaru a declarat pentru mass-media și anume: min. 16:35-16:40 *,,CET-*

Nord cu calculele lor fură din banii statutului"; min. 26:35-26:45 *„Sunteți niște mincinoși și farisei";* min. 29:15-29.20 *„Consumatorii sunt înjosiți";* min. 35:14-35:18 *„Minciuni și fariseism";* min. 36:30-36:40 *„Dumneavoastră îi șantajați"* (pe consumatori);min. 37:50-38:00 „[moderatoarea: se dorește reconectarea celor deconectați] *prin presiuni, șantaj și sperietori";* min. 1:16:20-1:16:30 *„Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie".*

La 27.02.2023 ora 12:50 pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru a avut loc transmisiune live cu genericul: „*Am colectat 1000 de semnături pentru petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei...". /f.d.17/ link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/9094482787258444) (la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 4,1 mii ori, și are 48 comentarii și 119 like-uri),* în cadrul căreia Arina Spătaru a declarat: min. 24:35-24:40 *„CET-Nord abuzează de această metodologie ";* min. 27:55-28:05 *„Oprim abuzurile CET-Nord" .*

La 07.03.2023, ora 18:18 pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru a avut loc transmisiunea live cu genericul: „*Locuitorii blocului nr.8 de pe strada Lesecico se confruntă cu nedreptățile Metodologiei lui Spînu*."/f.d.16/ (*https://www. facebook.com/SpataruArina/videos/157373560500256) (care la ziua de 05.04.2023 a fost vizualizată de 9,6 mii ori, și are 31 comentarii și 148 like-uri),* în cadrul căreia Arina Spătaru a declarat*:* min. 12:00-12.10 *„Методология Спыну это черная касса CET-Nord...это бандитские расчёты";*min. 13:30-13:35 *„В Методологии – в чёрной кассе", iar la* 09.03.2023 ora 08:24 a fost publicat un alt video din cadrul emisiunii cu durata 01:00 min cu denumire: „*Abuzurile CET Nord continuă. În loc să ofere explicații în cifre ei au început să caute datele contoarelor de gaz. Ei vor să demonstreze că cetățenii care au apartamentele debranșate nu-și încălzesc locuințele*" *(link: https://www.facebook. com/SpataruArina/videos/895568841762524/) /f.d.15/.*

La 13.03.2023 SA"CET-Nord" a expediat în adresa intimatei Spataru Arina cerere prealabilă, prin care a solicitat dezmințirea informației defăimătoare postată pe pagina de Facebook a acesteia, la fel, fiind solicitat încasarea cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 1 lei. /f.d.22-23/

La 14.04.2023 (conform ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic), SA „CET-Nord" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Spătaru Arina, intervenient accesoriu TV Nord /f.d.2-9/, solicitând:

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din transmisiunea live din 20.02.2023, ora 14:06, care a avut loc pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Dacă sunteți unul dintre cei 8175 proprietari ai apartamentelor debranșate de la CET Nord, atunci acest live este pentru dumneavoastră" link: (https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/1003622937278496/?t=911), în care Arinei Spătaru, a declarat că: min 0:29-01:08 „Astăzi vom vorbi despre abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat CET-Nord, întreprinderea care este întreținută din contul cetățenilor RM și inclusiv a bălțenilor, întreprinderea care, profitând de metodologia șchioapă și neghioabă a lui Spînu, face abuz și deja din luna februarie a început să împartă cereri în judecată", min 32:50 - 33:30 „Astăzi CET-Nord bagă mână cu două degete în buzunarul tău și dacă vei tăcea, la anul CET-Nord va băga mâna în buzunarul

tău până în cot și pe urmă până la umăr, este evident că această mașinărie pe nume CET-Nord este un monopolist se comportă prin dezmăț, pentru că toți suntem puțini să depindem doar de ei";

- a constata ca fiind defăimătoare publicație din 21.02.2023, ora 20:38 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru unde a fost publicat următorul text: „Abuzurile CET Nord trebuie oprite. Pe parcursul zilei de ieri am comunicat cu 36 de proprietari de apartamente debranșate. Istoriile sunt atât de individuale, încât încă odată m-am convins că nu degeaba Curtea Constituțională a cerut abordarea individuală a fiecărui caz. Petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei este îndreptată spre a anula Metodologia. O puteți semna până luni, 27 februarie, 12 00, Str.Sf Nicolae 61, deasupra Dentaurum. O puteți downloada de pe site să o semnați și să o aduceți. De numărul semnatarilor depinde „greutatea petiției". Fac îndemn către cei 8175 de proprietari nemulțumiți: Nemulțumirile dumneavoastră spuse la bucătărie nu vor rezolva problema. Eu timpul să acționăm împreună! Noi rezolvam complex problema: Anulăm Metodologia și oprim abuzurile CET Nord. Semnăm. Anulăm"; (link: https://www.facebook.com/100050604784158/r>osts/pfbid03ls7z6wxmClSuGYbu8rlQritdxwdLEQwgChmxbDYY96vnEvS9hKhxxkqTsod7bhwol/?mibextid=Nif5oz&_rdr);

- a constata ca fiind defăimătoare publicația din 22.02.2023, ora 10:36 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru, în care a fost publicat următorul text: „Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă. De pe 13 februarie, bălțenii cu apartamente debranșate primesc așa fel de scrisorele. Probabil Metodologia i-a făcut și clarvăzători. Ei deja știu că judecătorii le vor da câștig de cauză. Și prezic cheltuieli de judecată 1470 de lei la fiecare factură! Așteptăm, răbdăm sau acționăm?", totodată la prezentul text fiind atașate două fotografii cu o scrisoare denumită „Notificare cu privire la achitarea datoriei (cu caracter informativ)"

(link:https://wwwfacebook.com/SpataruArina/posts/pfbid0bkFXXuP2evcilWzVvxMBlqFPo4F4nYr76W3psNS9WiLDUwCaQUNpRNZCCABEUknul)

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din transmisiunea live din 24.02.2023, ora 13:18 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „După dezbaterea televizată cu directorul CET Nord, vin cu mai multe clarificări pentru cei, care au semnat sau vor să semneze petiția Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei" (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/2212716618935105/). În care Arina Spătaru a declarat că: min.03:03-04:05 „Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal, urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor, spunându-le că dacă nu vor achita aceste conturi, noi vă vom da în judecată, cetățenii sunt intimidați, în aceste chichițe, hârtiuțe, anexate la facturile de plată"; min.08:08 -09:06 „Dacă CET-Nord vă trimite notificări de plată acestea sunt ilegalități și abuzuri, ei au ales calea să șantajeze oamenii"; min.09:21 - 09.30 „Așa procedează șulerii, oamenii care trimit facturi"; min.13:22-13:45 „CET-Nord se face că plouă, pe de o parte avem metodologia, pe de altă parte avem abuzurile celor de la CET-Nord, care motivând că avem metodologie trimit cetățenilor facturi eronate";

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 25.02.2023 ora 12:00 de pe pagina de Facebook care aparține TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club”, unde a fost publicat video din cadrul emisiunii cu denumire: „Dispute în societate creată de metodologia de calcul a plăților pentru proprietarii apartamentelor debranșate de la cet.”

(link: https://www.facebook.com/tvnmoldova/videos/500064472314544), în care Arina Spătaru, declarat că: min. 16:35-16:40 „CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului”; min.26:35-26:45 „Sunteți niște mincinoși și farisei”; min.29:15-29.20 „Consumatorii sunt înjosiți”; min.35:14-35:18 „Minciuni și fariseism”; min.36:30-36:40 „Dumneavoastră îi șantajați” (pe consumatori); min.37:50-38:00 „[moderatoarea: se dorește reconectarea celor deconectați] prin presiuni, șantaj și sperietori”; min.1:16:20-1:16:30 „Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie”;

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 27.02.2023 ora 12:50 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Am colectat 1000 de semnături pentru petiția „Cerem anularea metodologiei. Apel public către ministrul energiei...” (link: https://www.facebook.com/SpataruArina/videos/9094482787258444), în care Arinei Spătaru a declarat că: min.24:35-24:40 „CET-Nord abuzează de această metodologie”; min.27:55-28:05 „Oprim abuzurile CET-Nord”;

- a constata ca fiind defăimătoare afirmațiile din 07.03.2023, ora 18:18 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru cu denumire: „Locuitorii blocului nr.8 de pe strada Lesecico se confruntă cu nedreptățile Metodologiei lui Spînu” (link: https://wwwfacebook.eom/SpataruArina/videos/157373560500256), în care Arina Spătaru a declarat că: min.12:00-12.10 „Методология Спыну это черная касса CET-Nord...это бандитские расчёты”; min.13:30-13:35 „В Методолоеuu – в чёрной кассе”; min.28:20-28:30 „Мы требуем цифры, а они копается в нашем белье” (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/8157373560500256);

- a constata ca fiind defăimătoare publicația din 09.03.2023 ora 08:24 de pe pagina de Facebook care aparține Arinei Spătaru și a fost publicat un video din cadrul emisiunii cu durata 01:00 min cu denumire: „Abuzurile CET-Nord continuă. În loc să ofere explicații în cifre ei au început să caute datele contoarelor de gaz. Ei vor să demonstreze că cetățenii care au apartamentele debranșate nu-și încălzesc locuințele” (link: https://wwwfacebook.com/SpataruArina/videos/895568841762524/);

- a obliga pârâtul Arina Spătaru să dezminte relatările false și denigratoare, care lezează imaginea și reputația profesională a SA „CET-Nord”: prin publicarea și difuzarea textului dezmințirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a pârâtului Arina Spătaru (https://wyvyv.facebook.com/SpataruArina) în postări diferite, cu păstrare cu acces liber, pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 180 zile; publicarea și difuzarea textului dezmințirii prezentat de reclamant pe pagina oficială de Facebook a TV Nord, Portalul de știri www.tvn.md, fondat de Asociația Obștească „Nord Press Club” (https://www.facebook.com/tvnmoldova) acordarea dreptului SA „CET-Nord” la publicarea textului dezmințirii, pe pagina oficială a Societății pe Acțiuni „CET-Nord” -

www.cetnord.md, și profilul acesteia în rețeaua de socializare Facebook - https://www.facebook.com/CETNordSA/:

Textul propus al dezmințirii:

„*Recunosc că afirmațiile și informațiile privind abuzurile, amenințările, presiuni din partea SA „CETNord”, răspândite de mine în postările pe pagina de Facebook personală din 20.02.2023, ora 14:06. La 21.02.2023, ora 20:38, la 22.02.2023, ora 10:36, la 24.02.2023, ora 13:18, la 27.02.2023 ora 12:50, la 07.03.2023, ora 18:18, la 09.03.2023 ora 08:24 sunt lipsite de substrat factologic suficient și sunt expuse în lipsa unei hotărâri sau sentințe de condamnare, fiind încălcată prezumția nevinovăției. La fel, dezmint afirmațiile expuse la 25.02.2023 ora 12:00, în cadrul emisiunii din la TV Nord unde am declarat că „CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului”, adresându-mă la administrația SA „CET-Nord” că sunt „niște mincinoși și fariseii”, precum că „Consumatorii sunt înjosiți”, „șantajați”, „prin presiuni, șantaj și sperietori” și faptul că „Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință cu această metodologie”, - ca fiind expuse fără substrat factologic suficient. Astfel, recunosc că, afirmațiile expuse în cadrul emisiunii din 25.02.2023 ora 12:00 la TV Nord sunt defăimătoare și lezează reputația profesională a SA „CET-Nord” și îmi cer scuze pentru aceste afirmații*”;

- încasarea din contul pârâtului Arina Spătaru în beneficiul SA „CET-Nord” prejudiciul moral pentru, periclitarea managementului, în mărimea de 1 (unu) leu;

- încasarea din contul pârâtului Arina Spătaru în beneficiul SA „CET-Nord” cheltuielile de judecată în suma de 370 (trei sute șaptezeci) lei achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central, din 31.10.2023, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Cet-Nord” către Arina Spătaru, intervenient accesoriu TV Nord, privind încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, privind apărarea reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată./f.d.118, 123-132/

La 09.11.2023 SA „Cet-Nord” a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central, din 31.10.2023, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată. /f.d.122/ Cu respectarea termenului stabilit de instanță, la 19 ianuarie 2024 a fost depusă cererea de apel motivată./f.d.141-148/

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.(1),(2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Iar alin.(6) din art.373 Cod de procedură civilă statuează că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel,

cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu dispozițiile art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În speță, obiectul juridic litigios constituie constatarea defăimătoare a informației, dezmințirea informației, încasarea prejudiciului moral.

Articolul 10§1 CEDO consfințește că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Însă articolul dat nu garantează o libertate de exprimare nelimitată. Conform termenilor din paragraful 2 al articolului, exercitarea acestei libertăți presupune „obligații și responsabilități". Aceste „obligații și responsabilități" pot avea însemnătate când, la fel ca și în această cauză, există o întrebare cu privire la atacul asupra reputației unor persoane și subminarea „drepturilor altor persoane" (Goodwin v. the United Kingdom, hotărâre din 27 martie 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996- II, p. 500, § 39, și Fressoz and Roire v. France[GC], nr. 29183/95, § 54, ECHR 1999-I).

Conform art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu dispozițiile art.14 alin.1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol și ale Codului de procedură civilă.

Articolul 15 alin.(1)-(5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 prevede că: (1) Persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau

exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată. (2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile. (3) Persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare și, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspîndirii judecăților de valoare, circumstanțele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient. (4) Plata compensațiilor în temeiul cererii prealabile se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile sau într-un alt termen convenit de părți. (5) În cazul refuzului de a satisface, integral sau parțial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată.

Articolul 16 alin.1 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, prevede că, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informație.

Potrivit art.17 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Analizând materialele cauzei, instanța de apel constată că apelantul/reclamant SA”CET-Nord” a respectat procedura prealabilă și termenele stabilite de Legea cu privire la libertatea de exprimare, astfel că informația pretins defăimătoare a fost plasată pe pagina de Facebook a intimatei în perioada 20.02.2023-09.03.2023, cererea prealabilă a fost înaintată la 13.03.2023 (zi de luni, prima zi lucrătoare după 12.03.2023 care este a XX zi de la prima publicare), pe 14 martie 2023 Arina Spătaru a publicat cererea prealabilă pe pagina sa de Facebook /f.d.34/, ce confirmă recepționarea cererii prealabile la 14.03.2023. Răspuns la cererea prealabilă nu a fost furnizat. Acțiunea civilă a fost depusă în instanța de judecată la 14 aprilie 2023, cea ce denotă respectarea termenului de prescripție prevăzut de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, pentru înaintarea cererii de chemare în judecată.

Conform art.18 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, (1) Cererea de chemare în judecată se întocmește cu respectarea condițiilor prevăzute la art.166 și 167 din Codul de procedură civilă. (2) Invocînd circumstanțele de fapt și de drept pe care își întemeiază pretențiile, reclamantul va mai indica: a) dacă informația îl vizează; b) dacă informația a fost răspîndită de pîrît; c) dacă informația comportă caracter defăimător; d) dacă informația se bazează pe fapte în esență false; e) dacă este sau nu persoană publică în sensul prezentei legi și dacă informația se referă la calitatea lui de persoană publică; f) dacă informația se referă la o chestiune de interes public; g) dacă a fost respectată procedura prealabilă; h) dacă informația defăimătoare a cauzat prejudicii morale și materiale și care este întinderea reală a acestor prejudicii; i) alte circumstanțe relevante pentru examinarea cauzei. (3) În cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica exact relatările cu privire la fapte a căror dezmințire se solicită și textul dezmințirii sau

judecățile de valoare fără substrat factologic suficient. (4) La cererea de chemare în judecată se anexează: a) publicația ce conține informația contestată sau înregistrarea emisiunii, sau, dacă prezentarea înregistrării nu este posibilă, se va indica postul, emisiunea, data și ora difuzării; b) copia de pe cererea prealabilă cu dovada expedierii sau înmînării acesteia pîrîtului; c) răspunsul la cererea prealabilă.

Potrivit art.20 alin.(1) lit.c), 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamant în cauzele cu privire la defăimare poate fi: orice persoană juridică a cărei reputație profesională a fost lezată prin răspîndirea unei informații. Pîrît în cauzele cu privire la defăimare poate fi persoana care a răspîndit informația, autorul informației și, după caz, persoana de la care a fost preluată informația.

Conform art.24 alin.(1), (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, (1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. (2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspîndită este de interes public.

În acest context, rezultă că atât reclamantul, cât și pârâtul trebuie să-și realizeze dreptul procedural privind probațiunea în instanța de judecată.

Potrivit art.3 alin.(1)-(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. (2) Libertatea de exprimare protejează atît conținutul, cît și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. (3) Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. (4) Restrîngerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrîngerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Articolul 32 alin.(1)-(2) din Constituția Republicii Moldova stipulează că oricărui cetățean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Conform art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare – răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspîndire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;

dezmințire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității.

Articolul 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 statuează că 1) Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. (2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. (3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. (4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. (5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat

În sensul legal menționat, libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane.

Cu toate acestea, nici libertatea de exprimare și nici apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie nu sînt absolute și nu au prioritate una în față alteia. Totodată, la soluționarea cauzelor, e necesar a se ține cont de faptul că, în sensul art.10 §2 din Convenția Europeană, art.32 alin.(2) al Constituției RM și a art.3 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, exercitarea acestor libertăți poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii publice și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor

altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Aliniatul (3) al art.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 prevede 3 condiții pentru restrîngerea libertății de exprimare: restrîngerea să fie prevăzută de lege, să urmărească unul sau mai multe din scopurile indicate în acest aliniat și să fie "necesară într-o societate democratică". Acestea urmează să fie interpretate în lumina jurisprudenței CtEDO.

Se va reține că restricțiile enumerate trebuie să fie interpretate în mod restrâns, iar necesitatea lor trebuie să fie motivată convingător, pe lângă faptul, că acestea trebuie să fie legale și să urmărească un scop legitim. Or, orice hotărâre judecătorească sau act care limitează libertatea de exprimare trebuie să conțină motive suficient de clare de ce o asemenea restrângere este necesară (hotărârea CtEDO din 19.02.1998 pronunțată în cauza Bowman c.Regatul Marii Britanii și al Irlandei de Nord.) Această proporționalitate implică punerea în balanța de apreciere, pe de o parte, a interesului public protejat și, pe de altă parte, a dreptului la libera exprimare într-o societate democratică.

Cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei verității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art.10 din Convenția Europeană (pct.61 din Hotărîrea CtEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42).

Totodată, chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărârea CtEDO din 01.07.1997 pronunțată în cazul Obershlik c. Austriei).

Caracterul defăimător al informației nu se prezumă. Acest fapt trebuie de dovedit de reclamant conform prevederilor art.24 alin.(1) lit.b) din lege. De regulă, defăimătoare sînt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular. Legislatorul nu concretizează care sînt informațiile defăimătoare.

La determinarea caracterului defăimător al informației, instanțele vor ține cont că, unele informații pot fi calificate atât ca defăimătoare, cât și lipsite de acest caracter, în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă, de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informația.

"Defăimarea" este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiza riguroasă a argumentelor părților. În cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art.25 alin.(6) din lege.

Răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: rectificarea sau dezmințirea informației; repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Articolul 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010 se referă la "dezmințire" ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat, însă instanțele urmează să facă distincție între dezmințire, replică, rectificare și exprimarea scuzelor, excepție fac doar situațiile stipulate la art.28 alin.(1) din această lege.

Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informația răspândită cumulează toate cele trei condiții enumerate în alin.(2) al art.7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, și anume: dacă informația este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

În jurisprudența CtEDO "judecățile de valoare fără substrat factologic suficient" mai sînt numite "opinii excesive". Judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare etc.

Colegiul civil, reține, că pentru a stabili dacă a fost defăimată reputația profesională a reclamantului în raport cu libertatea de exprimare a pârâtei, prin prisma standardelor CtEDO urmează a fi supusă verificării prin procedura "triplului test":

1) "prevăzut de lege" –ingerința este prevăzută în Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare care este atât accesibilă, cât și previzibilă.

2) "scop legitim" –protecția reputației profesionale a SA"CET-Nord" și

3) "necesară într-o societate democratică".

Sub acest aspect, Colegiul civil va analiza dacă ingerința în libertatea de exprimare a pârâtei/intimate vizează direct apelantul și dacă a fost necesară într-o societate democratică.

Dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informației" sau „ideilor" care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și celor care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității. (De Haes and Gijsels v. Belgium, hotărâre din 24 februarie 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 236, § 47).

În hotărârea Steel and Morris v. the United Kingdom (nr. 68416/01, § 94, ECHR 2005-II) Curtea a reiterat constatarea sa că: "Este adevărat faptul că companiile publice mari se expun, în mod inevitabil și conștient, unei analize atente a acțiunilor lor și, ca și în cazul oamenilor de afaceri care le administrează, limitele criticii acceptabile sunt mai largi în cazul unor astfel de companii (a se vedea Fayed v. the United Kingdom, hotărâre din 21 septembrie 1994, Seria A nr.294-B, p.53, § 75). Totuși, pe lângă interesul public de a avea dezbateri deschise despre practicile de afaceri, există și un interes concurent de a proteja succesul comercial și viabilitatea companiilor, în beneficiul acționarilor și al angajaților, dar și pentru o bunăstare economică mai largă. Prin urmare, Statul se bucură de o marjă de apreciere în ceea ce privește mijloacele pe care le acordă prin legislația națională pentru a permite unei companii să conteste adevărul acuzațiilor care riscă să afecteze reputația acesteia și limitele prejudiciului cauzat de acestea (Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany, hotărâre din 20 noiembrie 1989, Seria A nr. 165, pp. 19-21, §§ 33-38, cauza Timpul Info-Magazin și Anghel vs Moldova, cererea nr.42864/05 din 27 noiembrie 2007)".

Colegiul civil, reține, că în pofida faptului că apelantul SA”CET-Nord” nu poate fi considerată o companie mare similară celei din cauza Steel and Moris, citată mai sus, și că ar trebui să se bucure de o protecție mai sporită a reputației sale, totuși având în vedere poziția sa pe piața Republicii Moldovei în domeniul prestării serviciului public de livrare a cu energiei termice, în mod involuntar se expune unei analize mai largi din partea opiniei publice.

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(4) a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Colegiul civil și de contencios administrativ remarcă faptul că prima instanță corect a statuat că SA „CET-Nord” este o întreprindere cu capital de stat și reprezintă o entitate de interes public la nivel național, respectiv colaboratorii căreia acționează în spațiul public fiind expusă inevitabil și conștient unui control atent din partea publicului; că SA „CET-Nord” are dreptul la protejarea reputației sale, dar protecția acordată de lege trebuie să fie pusă în balanța cu interesele liberii exprimări în chestiunile de interes public, că informația prezentată/răspândită de Spătaru Arina nu excedă gradul de toleranță necesar de a fi suportat de o entitate de interes public, având în vedere că, informația răspândită nu conține fapte referitoare la o pretinsă activitate infracțională a reclamantului, informație prezentată cu intenția de a fi apreciată ca reală de către societate.

Analizând afirmațiile intimatei de pe pagina sa de Facebook, reiterate mai sus, Colegiul civil reține că de către Arina Spătaru este ridicată o problemă de interes local pentru municipiul Bălți și anume achitarea de către locuitorii mun. Bălți a energiei termice a cărei clacul se efectuează în baza Ordinul nr. 184 din 31 octombrie 2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale privind aprobarea Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET).

Astfel dezacordul intimatei cu conținutul Metodologiei aprobată prin Ordinul nr. 184 din 31 octombrie 2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale s-a materializat prin crearea unei petiții către ministrul energiei pentru anularea actului normativ nominalizat, or, intimata în calitate de cetățean a RM este în drept atât personal cât și în asociere cu alte persoane să înainteze către autorităților publice cereri, demersuri, petiții pentru reglementarea anumitor situații, probleme, inclusiv de a solicita anularea unui act administrativ normativ, drept valorificat de către intimată.

Ca urmare a dezacordului cu Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (SCAET) aprobată prin Ordinul nr. 184 din 31 octombrie 2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, intimata și-a îndreptat critica și față de persona care urmează să aplice nemijlocit prevederile normative menționate, în speță - față de SA”CET-Nord”.

Instanța consideră că, deși limbajul utilizat de către intimată este unul ofensator pentru apelant: „*abuzul pe care îl efectuează întreprinderea de stat CET-Nord", ”Amenințările celor de la CET Nord curg gârlă", "Cei de la CET-Nord și-au permis în mod brutal urât să depună presiuni psihologice asupra bălțenilor... cetățenii sunt intimidați... ”, "... ei au ales calea să șantajeze oamenii...”, ”...CET-Nord cu calculele lor fură din banii statutului... ”, "...Consumatorii sunt înjosiți...”, ”... Angajații CET-Nordului care lucrează cu rea știință sau care abuzează de această metodologie...* ” totuși acestea reprezintă judecăți de valoare și denotă perceperea subiectivă a intimatei, inclusiv ca locuitor al mun. Bălți, al activității SA ”CET-Nord” la colectarea plăților pentru serviciile prestate, or, creșterea cuantumului plăților pentru locuitorii blocurilor, inclusiv a celor care nu sunt consumatori nemijlociți a-i serviciilor prestate de apelant, reprezenta în sezonul rece o problemă majoră și actuală pentru populație, fiind pe larg discutată inclusiv în mass-media.

După cum a menționat și apelantul interesul public este esențial pentru funcționarea unei societăți democratice, deoarece asigură transparența și responsabilitatea autorităților în fața cetățenilor, astfel intimata în declarațiile sale a ridicat o problemă de interes public pentru locuitorii mun. Bălți, care deși într-adevăr nu au și nici nu sunt obligați să aibă cunoștințele profunde în domeniul repartizării consumului de energie termică, dar din considerentul că drepturile lor patrimoniale au fost afectate direct de prevederile normative ale Ordinului nr. 184 din 31 octombrie 2022 al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, urmau să primească informația în mod explicit din primele surse, inclusiv din partea apelantului în calitate de profesionist și persoană care prestează servicii de încălzire și colectează plățile pentru consumul de energie termică.

Astfel mențiunea apelantului precum că auditoriul la care a fost adresată publicația făcută de Arina Spătaru, *este un auditoriu nepregătit, care nu este suficient informat, adică persoane care vor crede în mod automat fiecărui cuvânt și nu vor înțelege dacă persoana dată (Arina Spătaru) insinuează fapte concrete și nu intră în detaliile situațiilor despre care vorbește*, nu constituie temei de admitere a acțiuni.

Or, intimata s-a adresat concret locuitorilor mun. Bălți, care au fost debranșați de la sistemul de încălzire centralizată din mn. Bălți /f.d.12/ și care urmau să achite pentru energia termică, iar faptul că aceștia, în viziunea SA ”CET-Nord”, *nu ar fi suficient de informați pentru care servicii urmează să achite, astfel ar fi crezut declarațiilor intimatei care ar fi denaturat situația reală*, nu îi poate fi imputată intimatei, or, o asemenea abordare a consumatorilor, este o poziție subiectivă a reclamantului, care totodată alege în ce mod să informeze clienții săi, ca aceștea să înțeleagă metodologia de repartizare a consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum.

Totodată instanței nu i-au fost prezentate probe precum că reputația profesională a apelantului ar fi avut de suferit, cum ar fi pierderea clienților, careva altă informație ce ar confirma că reputația apelantului a fost afectată de declarațiile intimatei.

În contextul celor invocate Colegiul civil conchide că deși declarațiile pârâtei/intimat făcute în cadrul publicării pe pagina de Facebook a acesteia și transmisiunii live de pe aceiași pagină, au o tentă neprietenoasă față de activitatea SA ”Cet-Nord”, totuși ținând cont de chestiunea de interes public abordată, limbajul utilizat

în publicație nu poate fi considerat excesiv, având în vedere că, potrivit celor enunțate se denotă permisiunea de transmitere a mesajului chiar dacă acesta ofensează, acestea fiind cerințele toleranței și spiritului deschis. Or, ingerința cerută de reclamant nu este necesară într-o societate democratică.

Astfel Colegiul civil va susține concluzia primei instanțe precum că nu au fost stabilite în cadrul examinării cauzei temeiuri legale ce ar restricționa dreptul la libertatea de exprimare, astfel, cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CET-Nord" urmează în această parte a fi respinsă.

Potrivit art.19 alin.(1) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Conform art.21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosire a modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Conform art.29 alin.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, compensația pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspîndirea informației i-a periclitat managementul.

SA"CET-Nord" susține că prin răspândirea informației de către Spataru Arina i-ar fi fost periclitat managementul. Argumentul respectiv se respinge ca neîntemeiat, dat fiind că nu s-a confirmat din materialele cauzei că urmare a expunerii pe rețelele de socializare a intimatei Spătaru Arina a opiniei referitor la activitatea SA"CET-Nord", ar fi fost periclitat managementul întreprinderii.

Referitor la dezacordul apelantului cu soluția instanței prin care a încasat de la apelant în beneficiul intimatei a cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică, instanța de apel reține că potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art.82, 90 lit.i) Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei. Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art.96 alin.(1),(1/1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din materialele cauzei se confirmă că pârâta/intimată Spataru Arina în cadrul examinării prezentei cauze a fost reprezentată de avocatul Sanduleac Diana în baza mandatului seria MA nr.1799683 din 16.06.2023 /f.d.39/, pentru serviciile de asistență juridică a achitat suma de 5000 lei, fapt ce se confirmă prin bonul de plată seria YL nr.516940 din 26.06.2023. /f.d.113/

În opinia apelantului, prima instanță neîntemeiat a admis cererea privind compensarea cheltuielilor de judecată, invocând faptul că cauza civilă s-a examinat într-o ședință de judecată, fiind amânată deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii, că obiectul acțiunii nu este de complexitate sporită și nu a necesitat aptitudini sau cunoștințe speciale din partea avocatului.

Instanța de apel notează că prin Hotărârea nr.19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a aprobat modificările la recomandările privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică. Potrivit pct.5 al hotărârii nr.19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022, Un diapazon rezonabil și recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaților din Republica Moldova este între 70 si 170 euro/oră, deși avocații sunt absolut liberi să-și stabilească tarifele orare și în afara diapazonului menționat. Stabilirea unor tarife orare mai mari de 170 euro/oră sau mai mici de 70 euro/oră va depinde exclusiv de înțelegerea părților.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Analizând materialele cauzei Colegiul civil constată că avocatul Diana Sanduleac în calitate de reprezentant al pârâtei Arina Spătaru a participat la două ședințe de judecată la 27.06.2023/f.d.14/ și la 23.10.2023 /f.d.116/, avocatul a întocmit în scris pledoariile /f.d.114-115/, totodată reieșind din fișa de repartizare a cauzei gradul de complexitate a cauzei a fost stabilit 9,45 - pe o scală de la 1 la 10 puncte (1 reprezentând complexitatea minimă, iar 10 – complexitatea maximă) conform Hotărârii CSM nr.165/6 din 18.02.20214 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea gradelor de complexitate unice naţionale a cauzelor judiciare civile, penale şi contravenţionale.

Astfel, prima instanță corect a stabilit că cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei, suportate de Spataru Arina, sunt reale, necesare și rezonabile.

În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanța de apel consideră relevant avizul nr.11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, în care se menționează că, obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea acestei obligații poate varia în funcție de natura hotărârii.

În contextul celor invocate, Colegiul civil și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de SA”CET-Nord”, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 31 octombrie 2023.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Respinge cererea de apel declarată de SA „Cet-Nord” împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central din 31 octombrie 2023.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 31 octombrie 2023, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de

SA „Cet Nord” către Arina Spătaru, intervenient accesoriu TV Nord, privind apărarea reputației profesionale, dezmințirea informației false și defăimătoare, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Dumitru Corolevschi** **Natalia Chircu**